

► 70 aastat tagasi *insulite*-plaadi reklaamis soovitatud suvimaja projekt.

Äp TASUB TEADA

Aastatetagused näpunäited suvilaehituseks

- Kui suurema osa töödest teete ise, tuleb maja ehitamine tunduvalt odavam.
- Maja ees ei tohiks puududa lipuvarras.
- Et maja pinda võimalikult hästi kasutada, on soovitatav rajada umbes 2 m kõrgusele eluruumi (köögi) peale magamisnišid.
- Majaomaniku äraolekul katta suured klaaspinnad (uksed, aknad) nende kõrvale kinnitatud luukidega.
- Mäenõlvale rajatud maja põrandaalust ruumi saab kasutada tööriistade pani-paigana, kasvuhoone või kloseti paigutamiseks.
- Kindlasti peaksid olema panipaigad tööriistade, küt-tepuude jms jaoks.
- Maja tuleks projekteerida nõnda, et selles viibides ei tunneks ennast loodusest eraldatuna (maani ulatuvad aknad, klaasuksed jm).
- Soovitatav ehitada katusealune auto jaoks.
- Tuleb ehitada võimalikult kerge konstruktsiooniga, jälgides ehitusfüüsika nõudeid (pinnase ja sademete-niiskuse sissetungi tõkestamine), kuna talvel tühjalt seisvate maja niiskub.
- Majaesiseid ärge kujundatagu juhuslikult kokku-ostetud ilutaimede ja lilledega.
- Leidlikult looduslikku omapära kasutades ja loodust säilitades luuakse kau-nis ja omapärane aed.

Allikad: A. Veski "Suvemajad" 1971 ja 1976, Kunst ja Kodu 1/1958, reklaamtrükkis 1938: Ehitage ise oma suvimaja

Suvilaehituse kõrgaeg kuuekümnendate keskel

Suvilate ja aiamaajade ehitamise buum algas 1960ndate keskel. ENSV Ministrite Nõukogu määrustega pandi paika aiandus- ja suvilakooperatiivide loomine ja tegutsemine.

Leiti, et selliste asumite rajamine "aitab tunduvalt parandada töötajate ja nende pereliikmete puhketingimusi". Kooperatiivi loomine käis vastavalt ministrite nõukogu määrusele, selleks pidid 8-10 kodanikku (töötajat) esitama kooperatiivi asumise küsimuse ettevõttele, korraldati üldkoosolek, kus võeti vastu otsus luua suvila-kooperatiiv.

Suvila ja aiamaaja erinevus seisnes majade lubatud pindalal (aiamajad kuni 25 m² ja

suvilad kuni 40 m²) ja maa kasutamises.

Aianduskrundi omanikul oli kohustus harida maad, istutades viljapuid ja põõsaid. Suvila valdaja ei tohtinud aga krundile midagi istutada ega piirata seda aiaga. Suvilad soovitati ehitada looduslikult kaunitesse kohtadesse, mis pidid säilitama oma esialgse loodusliku kuju.

Ideed olid head, kuid nagu ise oleme kogunud, ei peetud reeglites sageli kinni. Läks lahti kõikvõimalik isetegevus, mis lõpptulemuse-na muutis kooperatiivide üldmulje kaootiliseks.

Nüüdseks on suvilate-aiamaajade piirkonnad muutunud osaliselt elurajoonideks ja eelmise sajandi algupoole maamajadest saamas hoopis suvilad.